

Proloog

Het meisje duwt de laaghangende takken aan de kant, loopt het overgroeide veld op en blijft staan als ze de begraafplaats ziet. De grafstenen zijn groen van het mos en staan scheef door verzakking. Ze ziet dertig of veertig graven, maar misschien staan er nog meer onder de woekerende haagwinde die in ranken met witte bloemen over het veld groeit. Deze plek is vergeten, dat is duidelijk. Het meisje kijkt achter zich om te zien waar haar opa blijft. De oude man sleept zichzelf het terrein op alsof iets hem probeert weg te houden van dat veld – in zijn rechterhand hangt een witte trosroos.

Waarom wil hij deze verborgen plek aan haar laten zien?

Ze loopt naar de dichtstbijzijnde grafsteen en leest de naam: T.Gideon. Zonder spatie. En er staan geen jaartallen of troostende woorden bij. Ze loopt een steen verder. Weer T.Gideon. Hoe kan dat? Ze bukt om te zien of de toefjes mos de letters vertekenen. Maar dat is niet zo, het staat er echt: T.Gideon. Dat is vreemd. En op de steen daarnaast staat ook hetzelfde. Ze doet een paar stappen naar achteren en ziet op alle graven dezelfde naam staan. Ligt deze begraafplaats vol met beenderen van mensen met dezelfde voor- en achternaam?

De oude man zet de laatste paar stappen naar zijn kleindochter; het hoge gras veroorzaakt een slepend geluid tegen zijn broek.

‘Ik wist niet dat hier een begraafplaats was,’ zegt ze.

‘De meeste mensen hier in Brussel weten niet dat deze begraafplaats bestaat,’ zegt hij. ‘Wat valt je op?’

Lex Noteboom

Ik zal de wereld breken



A.W. Bruna Uitgevers

‘Alle namen zijn hetzelfde. Wie waren dit?’

‘Dat is de vraag die we niet meer konden beantwoorden. En daarom liggen deze mensen hier. Vroeger waren er door heel Europa begraafplaatsen zoals deze, maar ze zijn een voor een verwaarloosd en weggehaald. Het zal niet lang duren voordat deze ook verdwijnt.’

‘Waarom?’

‘Ik vind het onbegrijpelijk. Het is gevaarlijk om te vergeten, je moet je eigen geschiedenis blijven herlezen.’

‘Omdat we anders niet kunnen leren van onze fouten?’

‘Precies.’ De oude man glimlacht trots naar zijn kleindochter.

‘Welke fouten zijn hier gemaakt?’ vraagt ze.

‘Dezelfde fout die we nog steeds maken: we denken dat we zelf mogen beslissen of we voor het goede of voor het kwade vechten.’

‘Oké,’ grinnikt het meisje, ‘lekker vaag, opa.’

Aan de andere kant van het veld verschijnt een in het zwart gehulde vrouw die voorovergebogen naar de begraafplaats loopt. Om haar arm hangt een katoenen nettas die vol zit met felgekleurde bloemen – het ziet eruit als een wildboeket dat ze zelf heeft geplukt. Als ze bij de eerste rij graven is, haalt ze een bloem uit de tas en legt hem bij een steen. Het is een paardenbloem die meteen wegvalt tussen het hoge gras en de andere onkruidbloemen. Dan loopt ze naar het graf ernaast en legt daar ook een bloem neer. Alle graven krijgen er één. Aan de mechanische manier waarop ze de bloemen uitdeelt, kun je zien dat ze hier al jaren komt; de bewegingen zijn gedachteloos geworden en de vrouw merkt niet op dat er aan de andere kant van het vergeten monument twee mensen naar haar staan te kijken.

‘Wat doet die vrouw?’ vraagt het meisje.

‘Iemand van wie zij hield is verdwenen,’ bromt de oude man. ‘En ze vermoedt dat diegene in een van deze graven ligt.’

Het meisje draait zich om. ‘Is dat waarom we hier zijn, opa? Heb je daarom die roos bij je?’

Hij houdt de bloem omhoog en knikt. ‘Ik kom hier elk jaar om mijn vader te eren, jouw overgrootvader.’

‘In welk graf ligt hij?’

‘Ik weet niet of hij hier ligt, want ik weet niet waar hij is doodgegaan. Dus ga ik naar deze begraafplaats, zolang die er nog is, en leg een roos op een willekeurig graf. Elk jaar leg ik een bloem bij een andere steen.’

‘Maar waarom ga je dan naar deze begraafplaats? Heette jouw vader Gideon?’

‘Nee, hij heette Mitchell Veldt. Niemand die hier ligt, heette Gideon. Veel van deze mensen vochten juist tegen de familie Gideon.’

‘Wie waren dat, de Gideons? Slechte mensen?’

‘Nee, het waren geen slechte mensen.’

‘Ik begrijp er geen snars van, opa.’

De oude man glimlacht en kijkt over het veld waar de in het zwart gehulde weduwe steeds dichterbij komt, met steeds minder bloemen in haar tas. Het meisje kijkt dezelfde kant op en ziet dat er achter de vrouw, vlak boven de bomen, af en toe iets schittert rond de laagstaande zon – alsof er al sterren zichtbaar zijn of satellieten terug naar de aarde vallen.

Het meisje kijkt weer opzij en houdt haar hand boven haar ogen tegen het zonlicht. ‘Opa? Ben je daar nog?’

‘Ik heb je hiernaartoe gebracht omdat je nu oud genoeg bent om te weten wat er is gebeurd met mij en mijn vader. Met jouw opa en overgrootvader. Weet je, ik heb dingen gedaan die sommige mensen verwerpelijk zouden noemen.’

‘Ver-wat-zeg-je-lijk?’

‘Verwerpelijk. Er zijn mensen die mij een crimineel zouden noemen of erger nog: een terrorist. Zij vinden dat ik in de gevangenis thuishoor. Er zijn mensen die vinden dat T. Gideon aan de goede kant van de geschiedenis stond. Misschien hebben ze gelijk, iedereen mag zijn eigen oordeel vellen. Jij ook.’

Het meisje knikt fronsend. Onder haar voeten liggen alleen nog botten tussen de wortels. De aarde heeft alles teruggeno-

men wat die mensen ooit verschillend of eigen maakte. Als ze nu opgegraven zouden worden, lijkt het niet zo vreemd dat ze allemaal dezelfde namen hebben gekregen.

‘Dus T. Gideon was echt iemand?’ vraagt ze.

‘Ja, Theodor Gideon.’

‘Leeft hij nog?’

‘Dat is een goede vraag en het antwoord is nee. Hij ligt begraven in Nederland, onder een steen waar zijn naam, zijn geboortedatum en zijn sterfdag in zijn gebeiteld. Hij was tweeëntachtig toen hij werd vermoord op een middeleeuwse brug in Straatsburg.’

‘Waarom is het dan een goede vraag?’

De oude man glimlacht weer. ‘Het is een goede vraag omdat die moordaanslag het begin is van al het leed dat hier onder de grond is geëindigd. Het begin van de Gideon-crisis.’

DEEL I

2025-2029

1

De dochters van Gideon

T. Gideon loopt met grote stappen en zijn blik naar beneden gericht over de Ponts Couverts in het oude centrum van Straatsburg. Aan de overkant van de rivier staat zijn moordeenaar op hem te wachten.

De ‘overdekte bruggen’ zijn al achthonderd jaar niet meer overdekt en dus schijnt de junizon fel tussen de middeleeuwse torens door op de oude man. Hier en daar drentelen toeristen en sommigen van hen moeten aan de kant stappen om een botsing te voorkomen. Theodor kijkt alleen maar naar de in waaivorm gelegde kinderkopjes die onder zijn oxfords door schieten en fluistert dat hij nooit op iemand kan rekenen. Hij komt net van een afspraak met een oude vriend met wie hij vaak samenwerkt. Maar die vriend ziet geen heil in Gideons nieuwste project en daarmee dreigen jaren aan voorbereiding voor niets te zijn geweest. Om de frustratie van de lunchafpraak kwijt te raken is T. Gideon gaan wandelen. Of eigenlijk marcheren. Zijn nieuwe maatpak van merinowol zou volgens de verkoper temperatuurregulerend zijn, maar het zweet glinstert tussen de plooiën in Theodors nek. Toch is hij niet van plan te stoppen met lopen. Als hij zijn emoties niet verwerkt, schiet hij later op de dag uit zijn slof tegen iemand die dat niet verdient. Vroeger kwam hij weg met woede-uitbarstingen en scheldpartijen op de werkvloer, maar tegenwoordig moet hij zich inhouden. Daarom heeft hij zijn chauffeur gevraagd om aan de andere kant van het Grande Île op hem te wachten.

Een fatale beslissing.

De man die T. Gideon staat op te wachten, begint te twijfelen als hij zijn doelwit ziet verschijnen. Hij weet opeens niet zeker of hij zijn plan moet doorzetten. Dit is de eerste kans die hij krijgt, na meer dan een jaar vol pogingen om zo dicht mogelijk bij de lobbyist te komen. En als hij weer een jaar moet wachten, is het te laat. Maar midden op de dag, midden op die brug, het risico is gigantisch. Wat moet hij doen? Is dit een unieke kans om zijn missie uit te voeren of wordt hij te gretig?

Het kale hoofd van de oude man verschijnt tussen de toeristen. Gideon loopt hard en hij is al bijna bij de derde brug. Het is nu of nooit. De moordenaar heeft alles geprobeerd om zijn missie op andere manieren te volbrengen, maar niets werkte. En dus moet hij nu het ultieme middel inzetten. Hij steekt zijn hand in zijn broekzak en klemt zijn vuist om een kleine injectiepen. Als hij het koude moordwapen vastheeft, is het alsof de dood boven de brug verschijnt – alsof de moordenaar diens aanwezigheid kan voelen. Maar hij mag niet bang zijn.

Hij maakt een omtrekkende beweging tussen de toeristen. Met de injectiepen in zijn hand blijft hij achter een toerist staan die een foto van zijn vrouw wil maken. De vrouw leunt tegen het stenen hek van de brug zodat de rivier en de traditionele huizen aan de overkant op de foto komen.

‘Lachen!’ roept de toerist en hij buigt naar voren.

Maar op het moment dat de vrouw ‘cheese’ zegt, marcheert Gideon doodleuk voor haar langs. De toerist laat zijn camera teleurgesteld zakken en wil iets zeggen als er iemand tegen de onbeschofte figuur aan loopt.

Twee mannen vallen tegen het stenen hek en de toeristen schieten naar voren om te helpen. Theodor trekt zichzelf verrassend snel omhoog en doet een paar stappen naar achteren. Zijn hand gaat niet naar zijn telefoon of portemonnee, maar naar zijn horloge. Dat is een TAG Heuer-model uit de jaren twintig van de vorige eeuw; het is niet veel geld waard, maar het heeft voor Theodor veel sentimentele waarde. Het horloge was namelijk van zijn vader, die tijdens de Tweede Wereldoor-

log is verdwenen – waarschijnlijk in een naamloos graf. En na het bombardement op Rotterdam was dat horloge het enige fysieke bewijs van zijn vaders bestaan.

‘Kijk uit waar je loopt, idioot,’ zegt Theodor. ‘Wat was je van plan? De rivier in duiken?’

De andere man is ook gaan staan en mompelt excuses. Theodor denkt een Duits of Oostenrijks accent te horen. Als hij opkijkt naar de vreemdeling, vraagt hij zich af of de man dronken of in de war is. Hij heeft lang, vettig haar dat voor zijn gezicht hangt en hij draagt een zwarte trui ondanks het warme weer. Maar voordat Theodor nog iets tegen hem kan zeggen, haast de man zich de brug over.

‘Idioot,’ zegt Theodor hoofdschuddend als hij voelt dat er een scheur in zijn jasje zit. Hij wil zich omdraaien om compensatie te eisen, maar de man met het lange haar is verdwenen tussen de toeristen. Een achtervolging zit er op Theodors leeftijd niet in, zeker niet met de pijn aan zijn onderrug die hij aan de val heeft overgehouden.

Die kleine verwonding maskeert de lichte pijn in Theodors zij. De man met het lange haar heeft zijn injectiepen daarin gestoken en leeggespoten. De eerste prik was eigenlijk al genoeg, maar omdat de moordenaar twijfelde of de pen leeg was, prikte hij nog een keer. Daarna gooide hij de pen over het hek terwijl hij zichzelf omhoogtrok en zijn excuses aanbood. Tegen de tijd dat de moordenaar van de brug af is en naar zijn auto loopt, is het moordwapen onderweg naar de Rijn.

Theodor bedankt nietsvermoedend de toerist die hem te hulp schoot, kijkt nog een keer of zijn horloge om zijn pols zit en loopt de brug af. De frustratie over zijn lunchafpraak is verdwenen. Misschien was het de schrik? Hoe dan ook, hij wil niet meer wandelen en bovendien moet hij opeens nodig plassen. Tijd om een wc te zoeken en zijn chauffeur te bellen dat hij hem toch moet komen halen.

In de Rue Kageneck, een nietszeggende straat achter de brug, vindt Theodor een simpel eetcafeetje. Trots als hij is neemt hij

eerst plaats en bestelt hij met zijn benen over elkaar een kop koffie. De serveerster wijst hem op een scheur in zijn jasje en hij probeert zo luchtig mogelijk te vertellen dat iemand tegen hem aan liep op de overdekte bruggen. Als de serveerster zijn koffie gaat maken staat hij op en loopt hij quasinonchalant naar de achterkant van het zaakje. Bij het urinoir trekt hij het knoopje aan de binnenkant van zijn broek bijna kapot om op tijd te zijn. Verbaasd kijkt hij naar de dikke straal die op het porselein klettert; zo heeft hij in geen jaren meer geplast. Hij was bijna vergeten hoe dat voelt. Als hij klaar is, blijft hij nog even staan om met een brede glimlach te genieten van de opluchting.

Het zal zijn laatste lach zijn.

In al zijn cellen zakt het kaliumgehalte en via zijn nieren wordt veel vocht afgedreven. Dat is op zichzelf niet gevaarlijk, maar wel in combinatie met zijn steeds lagere hartslag. Vanaf de botsing op de brug laat elke volgende slag langer op zich wachten.

Pas als Theodor weer is gaan zitten en een paar slokken van zijn koffie heeft genomen, begint hij te vermoeden dat er iets aan de hand is. Hij moet weer plassen en hij moet zich weer haasten om op tijd te zijn. Terwijl hij naar de straal kijkt, merkt hij dat zijn zicht wazig wordt.

Terug aan tafel wil hij zijn chauffeur bellen, maar hij kan de symbolen op het scherm van zijn telefoon niet meer lezen. Als hij opkijkt om de serveerster te wenken, begint de misselijkheid. Die komt plots op en wordt steeds erger.

'Excusez-moi,' weet hij met moeite uit te brengen.

Als de serveerster ziet hoe bleek de oude man is geworden loopt ze snel naar hem toe en vraagt ze of ze iemand moet laten komen. T. Gideon fluistert dat ze zijn chauffeur moet bellen. Het meisje twijfelt, maar doet wat de man vraagt.

Tegen de tijd dat Theodor de wazige omtrek van Marco Harterink, zijn chauffeur, ziet binnenkomen, is het een halfuur geleden dat een man met lang bruin haar tegen hem aan botste op de oude brug. Gideons hartslag is nog maar veertig slagen

per minuut en als hij op wil staan om naar de auto te lopen, begint hij door die lage hartslag te braken. De mensen die aan het tafeltje naast hem zitten te lunchen springen op en de rest van het personeel komt de keuken uit rennen om te helpen.

Theodor kan een paar keer diep ademhalen en moet dan weer overgeven. Terwijl de eigenaar roept dat hij 112 belt, pakt Marco zijn baas vast en zet hem op een stoel. De chauffeur vraagt om water, maar dat zal niet helpen. Niets zal helpen.

Bijna drie kwartier na de injectie komen de ambulanceverpleegkundigen binnenrennen. Zonder dat iemand in het restaurant dat doorhad, zijn de hartritmestoornissen dan al begonnen. T. Gideon wordt midden in het café voor de eerste keer gereanimeerd. Dat stabiliseert zijn hartslag, waardoor ze hem op een brancard naar de ambulance kunnen rijden. Maar onderweg beginnen de stoornissen weer. Tegen de tijd dat hij bij het ziekenhuis is, is hij drie keer gereanimeerd. Steeds stabiliseert de hartslag, maar dan begint het probleem na een paar minuten weer opnieuw.

Dokter Sofia Jumelet, eerstehulparts, rent naar de kamer waar de oude man met een opengescheurd overhemd en een drijfnatte broek van de urine ligt te rillen. Sofia luistert naar het verhaal van de ambulanceverpleegkundige, maar begrijpt niet wat er aan de hand is; het lijkt wel alsof er meerdere complicaties tegelijk optreden. Dan begint de hartmonitor te piepen. De arts begint te reanimeren, maar ze vreest dat de stoornissen weer terug zullen komen; het is alsof iemand een onomkeerbare vloek over haar patiënt heeft uitgesproken.

Terwijl dokter Jumelet probeert uit te vinden wat er aan de hand is, rijdt een man met lang bruin haar en een oude zwarte trui richting het centrum van Wissembourg, vijfenzeftig kilometer ten noorden van Straatsburg. Hij heeft een sigaret in zijn mond en staart met grote ogen naar de weg. Terwijl hij een parkeerplaats zoekt om zijn auto achter te laten, fluistert hij iets tegen zichzelf. Vijf woorden, opnieuw en opnieuw. Als hij de auto heeft geparkeerd, gaat hij op de achterbank zitten en is

hij een tijdje in de weer. Na ongeveer een kwartier stapt er een andere man uit de auto. Tenminste, hij lijkt te zijn veranderd in iemand anders. Zijn lange haar is verdwenen, de bruine lokken zitten in een plastic zakje in een grote rugtas. De zwarte trui is ook weg en hij draagt nu een Ralph Lauren-overhemd.

De man met het kortgeschoren haar kijkt even om zich heen en knielt dan voor de auto om het nummerbord los te schroeven en een ander kenteken ervoor in de plaats vast te maken. Als allebei de nummerborden los zijn, doet hij ze in zijn rugtas en loopt hij richting het treinstation.

De slonzige slungel met het lange haar is verdwenen en nu beklimt een frisse jongeman de trappen naar het station. Bij de ingang staan automaten waar je kaartjes kunt kopen, maar de man loopt door de stationshal tot hij een loketje vindt waar je contant kunt betalen. Achter het glas zit een norse vrouw die een kaartje naar Gare du Nord voor hem print. De man zal nooit op dat station aankomen, maar de trein komt langs een gehucht waar hij kan onderduiken.

Als de man op het grote bord in de stationshal naar zijn peron zoekt, ziet hij dat de trein naar Parijs net is vertrokken, en dat hij een uur moet wachten op de volgende. Dat had de dame bij het loket wel even mogen melden. Even blijft hij staan en staart hij naar het bord, alsof de vertrektijden elk moment zouden kunnen veranderen. Dan draait hij zich plotseling om en marcheert hij naar het toilet. Hij betaalt contant om door het poortje te kunnen, loopt het achterste hokje binnen en doet de deur op slot. De man gaat zitten, zet zijn rugtas op schoot en staart naar de dichte wc-deur. Na een halfuur komt er een schoonmaker langs die de wc wil dweilen. De man legt zijn hand op de deur, alsof hij de schoonmaker wil bezweren, en bromt dat hij met rust gelaten wil worden. Als de schoonmaker zich morrend omdraait en weg sjokt, laat de man zijn hand langzaam zakken en ademt hij diep uit. Weer fluistert hij tegen zichzelf. Vijf woorden.

Terwijl de moordenaar fluisterend zit te wachten tot zijn

trein vertrekt, wordt in het ziekenhuis van Straatsburg de reanimatie gestaakt. Dokter Jumelet gaat rechtop staan, veegt het zweet van haar voorhoofd en noemt het tijdstip van overlijden. Op de spoedafdeling is er nooit tijd om bij iets of iemand stil te staan; in dit geval wacht er een jongen met een openbotbreuk op haar. Maar terwijl haar team de hartmonitor uitzet en het papierwerk invult, blijft de arts toch even staan. Ze kijkt naar de grote man die met open mond en gespreide armen in het ziekenhuisbed ligt, en vraagt zich af waar hij vandaan kwam. Wat hij aan het doen was. Ze weet zelden wie ze doodverklaart, maar na misschien wel honderd oude mannen te hebben zien sterven, voelt ze dat er in dit geval meer is gebeurd dan alleen een hart dat niet meer werkt. Ze voelt dat ze het geheel niet kan overzien.

Ik zit in mijn appartement in Amsterdam, aan het hoofd van mijn lange houten eettafel, en staar naar mijn laptop. Er is veel te doen, zoals altijd, maar vandaag lukt het me niet om te beginnen. Mijn lichaam voelt vreemd en ik heb moeite om me te concentreren.

Al jarenlang begint elke werkdag hetzelfde: eerst breng ik mijn dochter naar school, dan zet ik een kopje sterke espresso en een pot slappe thee, smeer ik roomboter op een croissant en ga ik achter mijn computer zitten. De espresso is op voordat ik begin en de croissant en de thee verdwijnen langzaam terwijl ik mijn klanten help. Ik ben personal assistant, dus ik moet agenda's beheren, zakenreizen boeken, simpele arbeidsovereenkomsten opstellen en dat soort dingen. Omdat ik alleen virtueel ondersteun, vanuit huis, kan ik voor meerdere ondernemers en kleine bedrijven tegelijk werken. Zo verdien ik genoeg om met mijn dochter in dit royale appartement in de stad te wonen. Dat kan tot nogal chaotische situaties leiden, maar daar hou ik juist van. Als er bij twee klanten tegelijk paniek uitbreekt een uur voordat ik Dominique van school moet halen, heb ik het naar mijn zin. Ik meen het, dan ben ik op mijn best. Tenminste, tot vandaag. Vandaag krijg ik niets voor elkaar.

Er komt een mailtje binnen en de notificatie haalt me uit mijn gedachten. Een klant vraagt of ik al aan het rondbellen ben om de investeerdersdag te verzetten. Hij is niet gewend dat ik op me laat wachten.

Ik doe mijn ogen dicht en adem diep.

Je moet aan de slag, zeg ik tegen mezelf, negeer dat vreemde gevoel en begin met werken. Ik neem een slok thee en leg mijn vingers op het toetsenbord. *Daar gaan we.*

Maar voordat ik kan beginnen, gebeurt het weer.

De spieren in mijn bovenbenen bewegen.

Sinds een paar dagen heb ik daar last van. Ik weet niet zo goed hoe ik de sensatie moet omschrijven; het is geen spierpijn en het is ook geen kramp. Mijn spieren pulseren alsof er elektroden op mijn benen zijn geplakt. Als ik mijn rokje omhoogtrek, zie ik dat allebei mijn bovenbenen bewegen. Ik span niets aan, ik zet me niet schrap, en toch bewegen ze.

Je moet meer water drinken, gaat er door me heen. Die espresso's drogen je uit. Ik vul een groot glas met water en ik drink het in één teug leeg. Dan schil ik een sinaasappel en leg ik hem naast de croissant – misschien moet ik beter voor mezelf zorgen.

Ik doe een partje in mijn mond en leg mijn vingers weer op het toetsenbord. *Daar gaan we.* Maar voordat ik het eerste telefoonnummer kan opzoeken, beginnen mijn spieren weer samen te trekken. Ik pak gefrustreerd mijn bovenbenen vast en ik knijp zo hard als ik kan. Dat voelt goed. Maar als ik loslaat, gaan de spieren door met aanspannen.

‘Stop,’ zeg ik zachtjes tegen mijn benen. ‘Ik heb hier geen tijd voor.’

Ik ga staan en ik ijsbeer door mijn appartement. Misschien moet ik bewegen. Er moet bloed naar die spieren.

Terwijl ik heen en weer loop, begin ik een beetje op te ruimen. Ik heb me lang geleden voorgenomen om te wachten met het huishouden tot na de werkdag – anders kom je als alleenstaande ouder nergens meer aan toe. Maar nu ik toch heen en weer loop, kan ik net zo goed de resten van Dominiques ontbijt afruimen. Ik pak haar roze bakje en haar beker water van het tafeltje bij de televisie. Dominique mag ’s ochtends tijdens het ontbijt naar YouTube kijken. Ze kijkt dan naar net iets ou-

dere meiden die het hebben over make-up of de jongen op wie ze verliefd zijn. Terwijl ik de afwas wegbreng, vraag ik me af wat Dominique gaat doen als ze groot is. En hoe de wereld er dan uitziet. Zijn er dan nog personal assistants nodig? Of wordt dat dan gedaan door AI?

Mijn benen verkrampen weer. Plots en pijnlijk.

Ik blijf met de afwas in mijn handen staan en knijp mijn kiezen op elkaar. Als het stopt, loop ik alsnog naar de keuken. Daar wil ik bukken om de vaatwasser open te doen, maar dan begint het weer.

‘Stop!’ roep ik met schrille stem en ik gooi het bakje in de wasbak. Het plastic klettert.

Even blijf ik naar de wasbak staren.

Wat moet ik doen om dit te laten stoppen? Misschien moet ik mijn hoofd leegmaken. Ja, dat is het. Ik vind me te veel op, dat helpt niet. Ik moet een stuk wandelen en nergens aan denken.

Als ik naar buiten stap, doet de ochtendzon me meteen goed. Terwijl ik op mijn gemak richting de Amstel loop, voelen mijn benen weer alsof ze van mij zijn.

Dit is fijn. Dit helpt.

Langs het water bel ik mijn vriendin Noortje. Ik vraag naar haar kinderen en zij vraagt naar mijn werk. Ik zeg dat ik last heb van kramp in mijn benen en dat ik niet begrijp waar het vandaan komt.

‘Stress,’ stelt ze meteen vast. ‘Onderschat niet onder hoeveel druk je staat als je alles in je eentje doet.’

‘Dat is ook zo,’ zeg ik om ervan af te zijn. ‘Het gaat wel over.’

Zodra ik terugkom van mijn wandeling en mijn sleutel in het slot van de voordeur doe, voel ik dat het weer gaat beginnen. Lopen, stilstaan, water drinken, diep ademen, afleiding: niets helpt. Ik ga aan mijn eettafel zitten, maar ik krijg niet eens de kans om mijn laptop open te doen. Komt het door het appartement? Zit er iets in de muren? Schimmel die mij ziek maakt?

Tegen de tijd dat ik Dominique moet ophalen, loop ik voor

drie klanten achter. Er zit niets anders op dan hopen dat ik me vanavond weer normaal voel zodat ik dan de schade kan inlopen.

Terwijl ik door de stad rij, zet ik de radio hard en probeer ik de spierkrampen weg te zingen. Bij de school blijf ik dubbel geparkeerd staan omdat ik geen zin heb om met de andere ouders te praten; ik heb geen zin om te liegen dat alles goed gaat. Dominique komt zoals altijd met grote, zelfverzekerde passen het lokaal uit. Ze glimlacht breed als ze me ziet en rent naar de stoep.

‘Mag ik je telefoon, mama?’ vraagt ze terwijl ze haar rugtas op de achterbank slingert. ‘Ik móét op TikTok. Nu.’

‘Straks, lieverd,’ zeg ik. ‘We gaan eerst naar huis. Doe je riem om.’

Met een zucht doet ze wat ik zeg. ‘Er is heel veel gebeurd vandaag,’ zegt ze terwijl ik wegrij. ‘En ik heb alles gemist omdat ik de enige in de klas ben zonder smartphone.’

Het meisje is net tien en ze zit in groep zes; het is gelukkig nog heel normaal om niet je eigen telefoon te hebben op die leeftijd. Maar voordat ik iets kan zeggen, schieten mijn benen weer in een kramp. Ik schrik er zo van dat ik een ruk aan het stuur geef en bijna een geparkeerde auto raak. Achter me begint iemand te toeteren, maar ik durf niet verder te rijden. Ik zet mijn waarschuwingslichten aan en gebaar dat hij om me heen moet rijden.

‘Wat is er?’ vraagt Dominique.

‘Niks,’ piep ik zachtjes, omdat ik niet wil laten horen dat ik moet huilen.

De kramp wordt heviger. Het doet nu echt pijn.

‘Mama, lieg niet. Wat is er? Ik zie toch dat er iets is!’

Ze doet haar riem los en klimt over de middenconsole naar mij toe. Als ze haar hand op mijn schouder legt, kan ik de tranen bijna niet binnenhouden. Ik adem diep in en dwing mezelf om te glimlachen. Een van de vele beloftes die ik met een hand op mijn zwangere buik heb gedaan, is dat zij nooit voor

mij hoeft te zorgen. Het was mijn keuze om alleenstaande ouder te worden, niet die van haar om kind van een alleenstaande moeder te zijn. Als de pijn eindelijk verdwijnt, beloof ik haar dat ze zich geen zorgen hoeft te maken en dat ik het zelf ga oplossen – wat het ook is.

Dominique veegt haar lange krullen uit haar gezicht, klimt terug naar haar plek en doet haar riem weer om. ‘Mag ik je telefoon of niet?’